

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2009. október 29.

SPANYOL NYELV

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

Általános útmutató

1. Jó megoldásként csak a javítási és értékelési útmutatóban megadott megoldások fogadhatók el.
2. Minden jó megoldás egy pontot ér, a rossz megoldás 0 pont.
3. Fél pont és többletpont nem adható.

OLVASOTT SZÖVEG ÉRTÉSE**COMPRESIÓN LECTORA****Részletes útmutató****I.**

0.	1.	2.	3.	4.	5.
F	C	D	A	B	I

II.

6.	albergar	X	escultura	8.	interiores	X	realizada
12.	ascendieron	7.	estar	13.	piezas	14.	trabajo
0.	diseñó	15.	fechadas	9.	procuró	16.	señalar
17.	encargado	10.	integrado	11.	público	X	vocación

III.

A cél az eredeti szöveg teljes rekonstruálása, mégsem a mondatoknak a szövegben elfoglalt helyét, hanem a mondatok közötti kapcsolatok megtalálását pontozzuk. Jó megoldásként tehát csak az fogadható el, ha a jelölt az adott mondatot az előtte álló vagy az őt követő mondatához helyesen rendelte hozzá.

Ennek megfelelően:

B-C.....1 pont

I-D.....1 pont

G-F.....1 pont

C-E.....1 pont

D-H.....1pont

F-A.....1 pont (illetve A az utolsó helyen)

E-I.....1 pont

H-G.....1 pont

Teljesen helyes megoldás:

0.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.
B	C	E	I	D	H	G	F	A

IV.

	VERDAD	FALSO
0) Los tres jóvenes protagonistas viven en un palacete en el centro de la ciudad..	☐	☒
26) Los dos amigos pasan sus días viajando en diferentes medios de transporte por la ciudad.	☐	☒
27) Quintín tiene aspecto más elegante que su amigo.	☒	☐
28) El protagonista no come nada con los hermanos.	☐	☒
29) Después de la cena los tres jóvenes se ponen a escuchar una transmisión teatral en la radio.	☐	☒
30) La escena escrita en el fragmento tiene lugar en la actualidad..	☐	☒

NYELVHELYESSÉG
COMPETENCIA LINGÜÍSTICA

Általános útmutató

1. A helyesírási hibával leírt szavak nem fogadhatók el.
2. Minden feladatban csak egy megoldás értékelhető: variációk megadásakor nem jár pont, még akkor sem, ha közöttük van a jó megoldás.

Részletes útmutató**I.**

0.	intentara/intentase
1.	me planteara/me plantease
2.	mi
3.	nos mostráramos/nos mostrásemos
4.	sernos
5.	tuviéramos/tuviésemos
6.	podíamos
7.	nuestro

II.

0.	a
8.	c
9.	a
10.	d
11.	d
12.	a
13.	b
14.	d
15.	a
16.	c
17.	d
18.	d
19.	c

III.

0.	cumple
20.	orquesta
21.	yerno
22.	regalos
23.	convertirse
24.	durante
25.	majestad
26.	vida
27.	enamorada

IV.

0.	En
28.	descubrimiento
29.	norte
30.	dio
31.	a
32.	fuego
33.	había viajado
34.	incluidos
35.	los que/los cuales
36.	hubo
37.	oro

NYELVHELYESSÉG

Átszámítási táblázat

Dolgozatpont	Vizsgapont
37	30
36	29
35	28
34	28
33	27
32	26
31	25
30	24
29	24
28	23
27	22
26	21
25	20
24	19
23	19
22	18
21	17
20	16
19	15
18	15
17	14
16	13
15	12
14	11
13	11
12	10
11	9
10	8
9	7
8	6
7	6
6	5
5	4
4	3
3	2
2	2
1	1

HALLOTT SZÖVEG ÉRTÉSE**COMPRESIÓN AUDITIVA****Általános útmutató**

1. Jegyzetek készítésénél az olyan nyelvi hibát, amely a megértést nem akadályozza, nem kell hibának tekinteni (pl. helyesírás, nyelvtani hiba).
2. Minden tartalmilag megfelelő válasz elfogadható. (A nyelvi vagy helyesírási hibákat nem kell figyelembe venni, amennyiben a válasz érthető.)

Részletes útmutató**I.**

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
c	b	d	a	b	b	b	c	b

0. ¿Dónde ensaya Woody Allen la ópera Gianni Schicchi de Puccini por petición del tenor español, Plácido Domingo?

(c.) En Los Angeles.

1. ¿Por qué eligió Woody Allen Barcelona, como escenario de su película?

b.) Porque alguien le ofreció que si rodaba una película en Barcelona, entonces ellos la financiaban.

2. ¿Quién buscó a quién, Penélope Cruz o Woody Allen y dónde se encontraron?

d.) Penélope Cruz llamó a Woody Allen y se encontraron en Nueva York.

3. ¿Cómo escribió Woody Allen la película, en qué actores pensó?

a.) Ya hace tiempo que quería hacer una película sobre dos mujeres que se iban juntas de vacaciones. Además de Penélope, pensaba en Scarlett y cuando se enteró que Javier Bardem también estaba interesado, la escribió para los tres.

4. ¿Qué opina Woody Allen de la calidad del equipo técnico en España?

b.) A pesar de que la gente no hablaba inglés sabía cómo hacerlo todo maravillosamente bien.

5. ¿Del equipo técnico, con el trabajo de quién estaba especialmente satisfecho Woody Allen?

b.) El director de fotografía era español, e hizo un trabajo fabuloso, sin hablar inglés. Está a la altura de los mejores.

6. ¿Podían improvisar Penélope y Javier?

b.) Woody Allen les estimuló a Penélope y a Javier para que improvisaran, aunque él no entendía nada como hablaban en español.

7. ¿Según Woody Allen era necesario que Penélope y Javier ensayaran tanto?
 c.) Según Woody Allen si no se prepararan tanto, también harían las cosas bien, porque han nacido con ese talento.

8. ¿Qué opina Woody Allen de la estatua que le han erigido en Oviedo?
 b.) Lo considera como uno de los grandes misterios de la civilización, que le hayan inmortalizado con su chaqueta deportiva y con sus pantalones de pana

II.

0. Tamaño:	ocupa 200 campos de fútbol
9. Ubicación:	La Mancha / a 12 kilómetros de Puertollano / en las inmediaciones de el Villar / en el paraje de Navazuelas y la Gallega
10. Número de placas solares:	400 mil
11. Número de habitantes de la comunidad Castilla–La Mancha:	(casi) dos millones
12. Año en que toda la energía utilizada en Castilla–La Mancha proviene de energía renovable:	2012
13. Dinero que se invertirá en energía limpia:	12 mil millones de euros
14. Inicio de la actividad de la empresa de energía renovable:	hace diez años
15. Número de parques eólicos:	ocho
16. Otras instalaciones para producir energía renovable (2):	– una central solar y – una minihidráulica

III.

	VERDAD	FALSO
0) El cigarro puro Toscano se elabora con un original proceso de fermentación y con un riguroso período de añejamiento.	☒	☐
17) En 1815 unas balas de tabaco que se habían quedado al sol, se mojaron y luego las extendieron sobre láminas, para venderlo como cigarros populares.	☒	☐
18) Gracias a la fermentación el nuevo sabor del tabaco les gustaba más a los compradores.	☒	☐
19) El cigarro Toscano se elabora exclusivamente del tabaco americano Kentucky.	☒	☐
20) La materia prima sigue siendo importada de los Estados Unidos.	☐	☒
21) El Toscano siempre tiene una forma muy regular.	☐	☒
22) Durante toda su historia el Toscano estaba en manos de propietarios italianos.	☐	☒
23) Existen 17 tipos, incluidos los hermanos menores, los Toscanellos.	☒	☐
24) Los variantes aromatizados se preparan en cuatro meses.	☐	☒

A hangfelvétel szövege

Buenos días. A continuación va a escuchar los ejercicios de comprensión auditiva. El examen se compone de tres partes. Los ejercicios que pertenecen a los textos se encuentran en el cuaderno de ejercicios. Va a escuchar dos veces cada texto. Cada tarea empieza y termina con música. Después de la música tiene 30 segundos para leer su tarea y después escuchará el texto. Cuando el texto termine tiene 30 segundos más para revisar sus respuestas y luego podrá escucharlo por segunda vez. En la segunda audición si la tarea exige tomar más notas se harán pausas de 10 segundos. Después de la segunda audición tiene un minuto más para trabajar.

I. *Lea con atención el ejercicio. Escuche la siguiente entrevista y elija la respuesta más adecuada entre las que le ofrece el ejercicio. Va a escuchar dos veces el texto sobre una película de Woody Allen filmada en España. Debe marcar con un círculo la respuesta más adecuada. El ejemplo está marcado con el número 0. (8 puntos)*

"Todo empezó con Barcelona y Penélope"

A los 73 años, y más sordo que nunca, Woody Allen presentó su nueva película, Vicky Cristina Barcelona ante la prensa norteamericana. Allen permanecerá un mes en Los Ángeles, donde ha iniciado los ensayos para dirigir la ópera Gianni Schicchi, de Puccini, gracias a la invitación del tenor español, Plácido Domingo.

¿Fue complicado escribir sobre tres personajes culturalmente tan diversos?

No. Siempre tuve una idea para hacer una película sobre dos mujeres que un verano se iban juntas de vacaciones. Alguien me llamó de Barcelona y preguntó si me interesaba rodar una película allí si ellos la financiaban. Esa siempre es la parte más difícil: conseguir el dinero para rodar. Semanas después recibí una llamada de Penélope Cruz. No la conocía. Quería verme y estaba en Nueva York. Me dijo que sabía que yo iba a rodar en Barcelona y que le gustaría participar. Así que todo comenzó con Barcelona y Penélope. Además yo quería volver a trabajar con Scarlett. Luego supe que Javier Bardem también estaba interesado. Digamos que el proyecto tomó forma y escribí la película pensando en esta gente.

¿Qué opina de la calidad del equipo técnico en España?

Hay una excelente comunidad filmica en España. El único problema es que la mayoría no hablaban inglés, y yo no hablo castellano. Pero sabían cómo hacerlo todo maravillosamente bien. El director de fotografía era español, e hizo un trabajo fabuloso, sin hablar inglés. Está a la altura de los mejores. En el caso de Penélope y Javier, les estimulé para que improvisaran. No tenía ni idea de lo que decían. No supe qué habían dicho en el rodaje hasta que volví a Nueva York y puse subtítulos a la película. No es necesariamente lo que yo escribí, pero no está mal. Lo importante es tener una historia para contar.

¿Hubo algo que le sorprendió de trabajar con ellos?

Que se toman a sí mismos muy seriamente. Javier Bardem y Penélope Cruz son actores muy serios. Y eso siempre me asombra. Como Robert De Niro y otros grandes, piensan que son buenos porque se preparan mucho. Lo cierto es que han nacido con ese talento. Si no se prepararan tanto también harían las cosas maravillosamente bien. Yo nunca ensayé con ellos ni les hablé del argumento. Simplemente llegaba al plató para filmar.

¿Qué opina de la estatua que le han erigido en Oviedo?

Mi estatua en Oviedo es uno de los grandes misterios de la civilización occidental. Sin preguntarme, sin que yo le salvara la vida a nadie en esa ciudad, un día me avisaron que iban a erigir una estatua de bronce en mi honor. Me han inmortalizado con mi chaqueta deportiva y mis pantalones de pana.

(G. Lerman /La Nación , 5 de agosto 2008)

II. *Escuche con atención el informe sobre el parque de energía solar más grande del mundo y según lo escuchado rellene el cuadro. Va a escuchar dos veces el texto. El ejemplo está marcado con el número 0. (8 puntos)*

El parque de energía solar más grande del mundo está en La Mancha

-“Voy a conseguir que el sur te guste tanto como el norte”. A José María Barreda no hay que negarle su dedicación. El actual presidente de Castilla-La Mancha no se deja nada en el tinero. Desde el “espectacular” castillo de Calatrava la Nueva hasta el AVE “que hará de la comunidad autónoma la mejor comunicada del país”, el dirigente socialista ensalza con contundencia hasta los aspectos menos conocidos de la región.

Algunos no necesitan el apoyo moral de Barreda. A 12 kilómetros de Puertollano, Ciudad Real, en las inmediaciones de El Villar, en el paraje de Navazuelas y La Gallega, un desvío de tierra conduce hasta la entrada de un parque de energía renovable fotovoltaica. “69,6 MW. Renovalia. Ingeniería y servicios”, reza el cartel de entrada. Tras pasar el acceso, 400.000 placas solares instaladas en enormes estructuras se yerguen en una extensión de 200 hectáreas, el equivalente a 210 campos de fútbol reglamentarios.

Castilla-La Mancha es la comunidad más verde de España. Con casi dos millones de habitantes, actualmente genera alrededor de 3.400 megavatios. La Mancha se corona así como la primera región de España en producción y consumo de energía renovable. Y quiere más: su próximo objetivo es lograr que en 2012 todo el consumo eléctrico de la región provenga de energías limpias. Según la Comisión Nacional de Energía, ya han superado el 50%.

De proyectos como el parque de Puertollano depende que este propósito se cumpla. Hasta dentro de cuatro años, 12.000 millones de euros se habrán invertido en energía limpia en la comunidad, de los que ya se han desembolsado alrededor de 5.000 millones en los más de 4.000 parques ahora instalados en la región. El resto de esa partida presupuestaria se destinará a futuras plantas termosolares.

Renovalia Energy, empresa dedicada a la promoción, construcción, explotación y venta de electricidad generada mediante fuentes de energía renovables, inició su actividad hace 10 años y cuenta con ocho parques eólicos, una central solar y una minihidráulica. Si su

parque energético de Puertollano abastece en un futuro de electricidad a los 39.000 hogares que tiene previstos, se dejarán de escupir 30.587 toneladas de dióxido de carbono al año que produciría una planta térmica de quema de carbón al generar la misma cantidad de energía, ó 15.288 si lo hiciera una planta térmica de quema de gas natural.

(ELMUNDO.ES | SUPLEMENTOS | MAGAZINE 453)

III. *Escuche la información sobre el cigarro Toscano, y marque con una cruz si lo escrito es verdadero o falso. Va a oír dos veces la información. El ejemplo está marcado con el número 0. (8 puntos)*

Símbolo puro de Italia

Un accidente fortuito alumbró en el siglo XIX uno de los cigarros puros con mayor personalidad. Tras secarse al sol y fermentar, el tabaco mojado por una tormenta desplegab a un sabor que gustó mucho más a los expertos. Nació así el cigarro Toscano, convertido hoy en uno de los grandes hitos del “Italian Style”. “Es de una concentración, de una intensidad, de una ferocidad tal, que te deja conmocionado”, ha escrito Fernando Savater.

El buen fumar en Italia tiene nombre propio, el del cigarro puro Toscano. Elaborado con un original proceso de fermentación y un riguroso periodo de añejamiento, el país transalpino produce 120 millones de cigarros al año. "Sus inicios se remontan a 1815, cuando en la Manifattura Tabacchi de Florencia, unas balas de tabaco pertenecientes al Gran Duque de la Toscana, que se habían quedado al sol, se mojaron por una fuerte tormenta primaveral. En vez de tirar el tabaco al río Arno, como era costumbre cuando éste se estropeaba, decidieron extenderlo sobre unas láminas para su completo secado, para venderlo como cigarros populares. La sorpresa fue mayúscula cuando comprobaron que el agua había fomentado una intensa fermentación del tabaco y que su nuevo sabor gustaba más que el anterior.

El cigarro Toscano se elabora exclusivamente con la variedad de tabaco americano Kentucky. Es un tabaco negro de color marrón oscuro curado directamente por el humo de las fogatas, que le aporta su característico aroma. Hasta completar su secado, proceso que puede demorarse hasta tres semanas, está sometido a una temperatura de hasta 50 grados. Inicialmente, la materia prima se importaba de Estados Unidos y con ella se elaboraba un intenso tabaco de mascar y, posteriormente, unos rotundos cigarros, pero a partir de 1850 comienza a cultivarse en Italia, principalmente en Campania, Umbría, Toscana y Véneto.

Puede sorprender su forma irregular y única, similar a los caliqueños, los populares cigarros valencianos; son puros fácilmente reconocibles en los labios de algunos de los que fueron o aún son sus apasionados valedores: Giacomo Puccini, Giuseppe Garibaldi o Clint Eastwood. En España, su mayor defensor es el filósofo Fernando Savater que, en un excelente artículo donde definía los pequeños placeres de la vida, incluyó entre ellos el degustar un Toscano.

La propiedad de los emblemáticos Toscanos estuvo en manos del Ente Tabacchi Italiani hasta el año 2000, cuando fue adquirida por la multinacional British American Tobacco, aunque en poco tiempo regresó a propietarios italianos. En actualidad forma parte del Grupo Industrial Maccaferri, con sede en Bolonia.

Existen 17 tipos, incluidos sus hermanos menores los Toscanellos, más cortos, aromatizados con café, anís o grapa, y que son los más suaves de la gama ya que no tienen los cuatro meses como mínimo de añejamiento del puro normal.

(JESÚS BERNARD/ELMUNDO.ES | SUPLEMENTOS | MAGAZINE)

HALLOTT SZÖVEG ÉRTÉSE*Átszámítási táblázat*

Dolgozatpont	Vizsgapont
24	30
23	29
22	28
21	26
20	25
19	24
18	23
17	21
16	20
15	19
14	18
13	16
12	15
11	14
10	13
9	11
8	10
7	9
6	8
5	6
4	5
3	4
2	3
1	1

EXPRESIÓN ESCRITA

ÍRÁSKÉSZSÉG

Az írás feladatok értékelése központilag kidolgozott analitikus skálák segítségével történik. Ez az értékelési eljárás meghatározott értékelési szempontokon, valamint az egyes szempontokhoz tartozó szintleírásokon alapul. Minden írásbeli munkát ezen szempontok segítségével kell értékelni oly módon, hogy a dolgozatot minden egyes értékelési szempontnál újra kell olvasni.

Ezen értékelési eljárás további sajátossága, hogy a szintleírások a nyelvi teljesítményt értékelő szempontoknál nem tartalmazznak hibaszámokra vonatkozó utalásokat, valamint nem osztályozzák előre az egyes hibatípusokat a hibák súlyossága alapján. Ennek oka az, hogy az egyes nyelvi hibák súlyosságát (értelemzavaró vagy nem értelemzavaró hiba) csak az adott szövegkörnyezet figyelembevételével lehet megállapítani.

Első feladat

A javítás alapelvei

1. Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról.

Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Tartalom, szövegalkotás	5 pont
Formai jegyek és hangnem	3 pont
Nyelvhelyesség	5 pont
Összesen	13 pont

2. Ha a dolgozat valamelyik szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.

3. A dolgozatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó eltér a megadott szöveghossztól.

4. Fél pontok és jutalompontok nem adhatók.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Tartalom, szövegalkotás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tért ki és megfelelően tárgyalta-e azokat,
- hogyan valósította meg a kommunikációs célt/célokat,
- logikus-e a szöveg gondolatmenete, azaz az irányító szempontok, valamint az ezekhez kapcsolódó gondolatok elrendezése,
- megfelelő-e a gondolati tagolás, azaz van-e bevezetés, tárgyalás és befejezés,
- hogyan használja a vizsgázó a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit,
- megfelelő-e a formai tagolás.

Egy adott irányító szempont tárgyalása akkor tekinthető megfelelőnek, ha a vizsgázó kitér a megadott szempontra, mondatai minden lényeges információt tartalmaznak, illetve minden lényeges információra rákérdeznek és ismétlésektől mentesek. Amennyiben egy irányító szemponthoz több alpont tartozik, a szempont kifejtése akkor tekinthető megfelelőnek, ha a vizsgázó az összes alpontot tárgyalja. Ha a vizsgázó egy irányító szempontra kitér, de mondatai nem tartalmaznak minden lényeges információt, illetve nem kérdeznek rá minden lényeges információra, az adott irányító szempont tárgyalása csak részben megfelelő. Az adott irányító szempont tárgyalása abban az esetben is csak részben megfelelő, ha a vizsgázó anyanyelvi olvasó számára értelmezhetetlen információt ad meg (pl. az életkor helyett a vizsgázó azt adja meg, hogy negyedikes).

Érdeklődő típusú levél esetén előfordul, hogy a vizsgázónak bizonyos információkra kell rákérdeznie. Ebben az esetben megfelelő lehet az adott szempont kifejtése akkor is, ha a vizsgázó csak egy mondatban fogalmazza meg a kérdést.

Ha egy irányító szempont tárgyalása nyelvi okokból nem érthető, azt a Tartalom szempontnál úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az adott irányító szempont kifejtése nem megfelelő. Ezt a hibát figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a Nyelvhelyesség szempontnál.

Új, azaz nem megadott szempontok értékelésére nincs lehetőség.

A szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemei

A szöveget a mondatok halmazától a kohézió különbözteti meg, amit a szöveget alkotó elemek jelentésének szerves összefüggése és a szerkezeti összekapcsoltság biztosít. A szöveg egységét biztosító jelentés szintű kapcsolatteremtés leggyakoribb eszközei a következők:

- teljesen vagy részben ismétlődő szavak, szószerkezetek,
- szinonimák,
- a szavak és szószerkezetek jelentése között lehetséges néhány viszony (ellentét, ok-okozati viszony stb.),
- a mondatok logikai-tartalmi elrendezése (ok-okozat, általános-konkrét stb.).

A mondatok kapcsolódását biztosító nyelvtani, szerkezeti kapcsolóelemek:

- az önálló mondatok közötti kötőszók,
- rámutató szók (különbféle névmások, határozószók),
- egyéb nyelvtani viszonyító elemek (igeragozás, középfok stb.).

Formai jegyek és hangnem

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által létrehozott szöveg

- megfelel-e a levéllel mint szövegfajtaival szemben állított formai követelményeknek, azaz helyesen tartalmazza-e a dátumot, a megszólítást, az elköszönést és aláírást,
- hangneme megfelel-e a címzetthez való viszonyinak és a közlési szándéknak.

E szempont értékelésénél csak a nyelvtani és helyesírási hibát sem tartalmazó variációk számítanak helyesnek. Amennyiben a megszólítás és az elköszönés külön-külön helyes ugyan, de nem illenek egymáshoz, akkor a formai jegyek nem megfelelőek (0 pont).

Nyelvhelyesség

E szempont összefoglalja a szókincs, kifejezésmód, nyelvtan és a helyesírás követelményeit.

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak,
- megfelel-e a szóhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatos),
- megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak,
- megfelel-e a nyelvhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatosak a nyelvtani struktúrák és a mondat szerkesztés).

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értene meg a mondanivalót.

Az ismétlődő nyelvi hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni, de a szövegben jelölni kell előfordulásukat.

E szempont értékelésénél a megszólítás és az elköszönés hibáit is figyelembe kell venni.

Javítási jelrendszer

Tartalom, szövegalkotás

E szempontok teljesítését a lap jobb oldalán található sávban jelöljük a szempont sorszámának megadásával:

- ④ (bekarikázott szám) = teljesített tartalmi szempont,
- √3 (hiányjel és szám) = nem tárgyalt tartalmi szempont,
- 2– (szám és mínuszjel) = nem megfelelően kifejtett, de érintett tartalmi szempont.

Amennyiben a vizsgázó egy irányító szempontot a szövegben több helyen tárgyal, a szempont teljesítését az utolsó említés helyénél kell jelölni.

Formai jegyek és hangnem

A formai jegyeket a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

- Dátum = D,
- Megszólítás = M,
- Köszönés = K,
- Aláírás = A.

A teljesítés minőségét mutató jelek:

- K (nagybetű) = az adott formai jegy teljesítése helyes,
- √A (hiányjel és nagybetű) = hiányzik vagy nem elfogadható az adott formai jegy,
- A (aláhúzott nagybetű) = elfogadható, bár hibás az adott formai jegy.

Nyelvhelyesség

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

L = lexikai hiba,

É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó,

ÉL = megértést zavaró lexikai hiba,

G = nyelvtani (grammatikai) hiba,

ÉG = megértést zavaró nyelvtani hiba,

H = helyesírási hiba.

A szövegben használt jelek:

_____ (aláhúzás) = lexikai, nyelvtani vagy helyesírási hiba,

√ (hiányjel) = hiányzik egy szó,

—→ (nyíl) = szórendi hiba,

_____ i (aláhúzás és i) = ismétlődő lexikai hiba.

Az ismétlődő hibákat nem kell a javító sávban jelölni.

Értékelési skála (1. feladat)

Tartalom, szövegalkotás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
<p>A vizsgázó négy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően.</p> <p>A vizsgázó a kommunikációs célokat megfelelően valósította meg.</p> <p>A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése logikus.</p> <p>A gondolati tagolás megfelelő: van bevezetés, tárgyalás és befejezés.</p> <p>A vizsgázó megfelelően használja a szövegalkotás tartalmi és nyelvi elemeit: létrejön a szövegkohézió.</p> <p>A formai tagolás megfelelő.</p> <p>Elérte a megadott szövegmennyiséget (120-150 szó).</p>	<p>A vizsgázó három irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a negyediket pedig csak részben vagy egyáltalán nem.</p> <p>A vizsgázó a kommunikációs célokat nagyrészt megfelelően valósította meg.</p> <p>A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése nagyrészt logikus.</p> <p>A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra: van bevezetés vagy befejezés.</p> <p>A vizsgázó nagyrészt megfelelően használja a szövegalkotás tartalmi és nyelvi elemeit. A mondatok nagyrészt szervesen kapcsolódnak egymáshoz.</p> <p>Legalább 90 szó a szöveg hossza.</p>	<p>A vizsgázó két irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem.</p> <p>vagy: A vizsgázó egy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, és még legalább egy irányító szempontot tárgyalt részben.</p> <p>A kommunikációs célokat részben valósította meg.</p> <p>A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű.</p> <p>A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra: hiányzik a bevezetés és a befejezés.</p> <p>Az írásmű még szövegnek tekinthető, bár a mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz.</p>	<p>A vizsgázó csak egy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, és nem tárgyalta a többi szempontot.</p> <p>Alapvető kommunikációs célját nem éri el.</p> <p>Nem jött létre szöveg.</p> <p>A mondanivaló nem logikus elrendezésű, a gondolatok esetlegesen követik egymást.</p> <p>Az írásmű tagolatlan és áttekinthetetlen, túlyomórészt izolált mondatok halmazából áll.</p> <p>Az alkotott szöveg hossza nem haladja meg az 50 szót.</p>

Formai jegyek és hangnem

3 pont	2–1 pont	0 pont
<p>A szöveg formai jegyei teljesen megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és a címzetthez való viszonynak.</p> <p>Van helyes megszólítás, dátum, elköszönés és aláírás.</p>	<p>A szöveg formai jegyei nagyjából megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és a címzetthez való viszonynak.</p> <p>Van elfogadható megszólítás és aláírás. A dátum és/vagy az elköszönés hibás vagy hiányzik.</p>	<p>A szöveg formai jegyei nem felelnek meg a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és a címzetthez való viszonynak.</p> <p>Hiányzik vagy elfogadhatatlan a megszólítás vagy az aláírás.</p> <p>vagy: A vizsgázó nem törekedett a levélforma betartására.</p>

Nyelvhelyesség

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
<p>A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő változatos szókincs jellemzi.</p> <p>Az előforduló kisebb lexikai pontatlanságok nem nehezítik a megértést.</p> <p>A vizsgázó változatos nyelvtani struktúrákat használ, valamint mondat szerkesztése is változatos.</p> <p>A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba található benne.</p>	<p>A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi.</p> <p>A vizsgázó törekszik a változatos szóhasználatra.</p> <p>A szóhasználat néhány helyen nem megfelelő, ez azonban alig nehezíti a megértést.</p> <p>A vizsgázó törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondat szerkesztésre.</p> <p>A szövegben több, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba és/vagy néhány, a szöveg megértését nehezítő hiba található.</p>	<p>A szöveg szókincse egyszerű. Sok a szóismétlés.</p> <p>A szóhasználat többször nem megfelelő. A hibák néhány helyen nehezítik a megértést.</p> <p>A vizsgázó alig törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondat szerkesztésre.</p> <p>A szövegben több, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba és/vagy több, a szöveg megértését nehezítő hiba található.</p>	<p>A szövegben felhasznált szókincs szegényes.</p> <p>A nem megfelelő szóhasználat több helyen jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a megértést.</p> <p>A vizsgázó nem törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondat szerkesztésre.</p> <p>A szövegben számos, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba és/vagy sok, a szöveg megértését jelentősen nehezítő és/vagy akadályozó hiba található.</p>

Második feladat

A javítás alapelvei

1. Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról.

Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Tartalom	4 pont
Szövegalkotás	3 pont
Szókincs, kifejezésmód	5 pont
Nyelvtan, helyesírás	5 pont
Összesen	17 pont

2. Ha a dolgozat bármelyik értékelési szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.

3. A dolgozatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó eltér a megadott szöveghossztól.

4. Fél pontok és jutalompontok nem adhatók.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Tartalom

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tért ki, és milyen mélységben tárgyalta azokat,
- megfelelően kifejtette és indokolta-e véleményét.

A témakifejtés során a vizsgázónak a megadott témát tágabb kontextusba kell helyeznie, továbbá ki kell fejtenie, és érvekkel alá kell támasztania véleményét (valamelyik irányító szempont kapcsán). A vizsgázónak mind a négy irányító szempontra ki kell térnie dolgozatában, s megfelelő mélységben kell tárgyalnia azokat. Amennyiben a vizsgázó egy irányító szempontot csak személyes vonatkozásban tárgyal, az irányító szempont kifejtése csak részben megfelelő. Amennyiben a vizsgázó szó szerint átvesz egy vagy több mondatot a gondolati segítséget nyújtó segédanyagból, a lemásolt rész nem vehető figyelembe az adott irányító szempont értékelésekor. Egy szinten belül (4–3 vagy 2–1) az irányító szempontok kifejtésének részletessége értékelhető.

Ha egy irányító szempont tárgyalása nyelvi okokból nem érthető, azt a Tartalom szempontnál úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az irányító szempont kifejtése nem megfelelő. Ezt a hibát figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a hiba jellegétől függően a Szókincs, kifejezésmód vagy a Nyelvtan, helyesírás szempontoknál.

Szövegalkotás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- logikus-e a szöveg gondolatmenete, azaz az irányító szempontok valamint az ezekhez kapcsolódó gondolatok és a vizsgázó véleményét alátámasztó érvek elrendezése,
- megfelelő-e a gondolati tagolás, azaz van-e bevezetés, tárgyalás és befejezés,
- hogyan használja a vizsgázó a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit,
- megfelelő-e a formai tagolás.

A szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemei

A szöveget a mondatok halmazától a kohézió különbözteti meg, amit a szöveget alkotó elemek jelentésének szerves összefüggése és a szerkezeti összekapcsoltság biztosít. A szöveg egységét biztosító jelentésszintű kapcsolatteremtés leggyakoribb eszközei a következők:

- teljesen vagy részben ismétlődő szavak, szószerkezetek,
- szinonimák,
- a szavak és szószerkezetek jelentése között lehetséges néhány viszony (ellentét, ok-okozati viszony stb.),
- a mondatok logikai-tartalmi elrendezése (ok-okozat, általános-konkrét stb.).

A mondatok kapcsolódását biztosító nyelvtani, szerkezeti kapcsolóelemek:

- az önálló mondatok közötti kötőszók,
- rámutató szók (különböző névmások, határozószók),
- egyéb nyelvtani viszonyító elemek (igeragozás, középfok stb.).

A Szövegalkotás szempontnál a Tartalom szemponttól függetlenül kell eljárni, és csak a tárgyalt szempontok alapján lehet megítélni a dolgozat felépítését és gondolatmenetét.

A formailag nem megfelelően tagolt szövegeket alacsonyabb pontszámmal kell értékelni. Ez nem jelenti azonban azt, hogy a formailag tagolt, de kevésbé logikus felépítésű szövegek nem értékelhetők az alacsonyabb pontszámmal.

Szókincs és kifejezésmód

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak,
- megfelel-e a szóhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatos).

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondanivalót.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni, azaz a hiba jellegétől függően vagy a Szókincs, kifejezésmód vagy a Nyelvtan, helyesírás szempontnál. Amennyiben például a vizsgázó egy szót nem megfelelően használ (pl. a „traer“ ige helyett a „llevar“ igét), ezt a hibát csak a Szókincs, kifejezésmód szempontnál lehet értékelni.

Azoknál az értelemzavaró hibáknál, amelyek következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelyeknél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó, az egyszeri értékelés elve nem érvényes. Az ilyen típusú hibákat tehát mindkét szempontnál értékelni kell.

Az ismétlődő hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni, de a szövegben jelölni kell előfordulásukat.

Nyelvtan, helyesírás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak,
- megfelel-e a nyelvhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatosak a nyelvtani struktúrák és a mondszerkesztés).

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondanivalót.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni, azaz a hiba jellegétől függően a Szókincs, kifejezésmód vagy a Nyelvtan, helyesírás szempontnál. Amennyiben például a vizsgázó egy igét helytelen vonzattal használ (pl. ir en), ezt a hibát csak a Nyelvtan, helyesírás szempontnál lehet értékelni.

Azoknál az értelemzavaró hibáknál, amelyek következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelyeknél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó, az egyszeri értékelés elve nem érvényesül. Az ilyen típusú hibákat tehát mindkét szempontnál értékelni kell.

Az ismétlődő hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni, de a szövegben jelölni kell előfordulásukat.

Javítási jelrendszer

Tartalom

A tartalmi szempontok teljesítését a lap jobb oldalán található sávban jelöljük a szempont sorszámának megadásával:

- ④ (bekarikázott szám) = teljesített tartalmi szempont,
- √3 (hiányjel és szám) = nem tárgyalt tartalmi szempont,
- 2– (szám és mínuszjel) = nem megfelelően kifejtett, de érintett tartalmi szempont.

Amennyiben a vizsgázó egy irányító szempontot a szövegben több helyen tárgyal, a szempont teljesítését az utolsó említés helyénél kell jelölni.

Szövegalkotás

A Tartalom szempontnál használt számozás segít e szempont megítélésénél is.

Szókincs, kifejezésmód

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

L = lexikai hiba,

É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó,

ÉL = megértést zavaró lexikai hiba.

Nyelvtan, helyesírás

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

- É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó,
G = nyelvtani (grammatikai) hiba,
ÉG = megértést zavaró nyelvtani hiba,
H = helyesírási hiba.

A szövegben használt jelek:

- _____ (aláhúzás) = lexikai, nyelvtani vagy helyesírási hiba,
√ (hiányjel) = hiányzik egy szó,
——→ (nyíl) = szórendi hiba,
_____ i (aláhúzás és i) = ismétlődő lexikai hiba.

Az ismétlődő hibákat nem kell a javító sávban jelölni.

Értékelési skála (2. feladat)

Tartalom

4 pont	3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó négy irányító szempont kifejtésével részletesen és megfelelő mélységben dolgozta ki a témát. Minden irányító szemponthoz fogalmazott meg gondolatot. Részletesen kifejtette, és érvekkel megfelelően alátámasztotta véleményét. Elérte a megadott szövegmennyiséget (200-250 szó).	A vizsgázó három irányító szempontot megfelelő mélységben dolgozott ki. A negyedik szempontot csak részben vagy egyáltalán nem tárgyalta. A vizsgázó törekedett arra, hogy részletesen kifejtse, és érvekkel alátámassza véleményét. Az alkotott szöveg hossza legalább 170 szó.	A vizsgázó két irányító szempontot dolgozott ki részletesen vagy négy, illetve három irányító szempontot tárgyalt részben. A vizsgázó nem fejtette ki részletesen véleményét, alig érvelt.	A vizsgázó csak egy irányító szempontot dolgozott ki részletesen, vagy csak két irányító szempontot tárgyalt részben. A vizsgázó nem fejtette ki megfelelően véleményét. Az alkotott szöveg hossza nem haladja meg a 100 szót.

Szövegalkotás

3 pont	2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg felépítése, az irányító szempontok és az ezekhez kapcsolódó gondolatok elrendezése logikus. A gondolati tagolás megfelelő. A vizsgázó megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit: létrejön a szövegkohézió. A szöveg formai tagolása megfelelő.	A szöveg felépítése, az irányító szempontok és az ezekhez kapcsolódó gondolatok elrendezése nagyrészt logikus. A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra. A vizsgázó nagyrészt megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit. A mondatok nagyrészt szervesen kapcsolódnak egymáshoz.	A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. Sok a gondolati ismétlés. A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra. Az írásmű még szövegnek tekinthető, bár a mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz.	Nem jött létre szöveg. A mondanivaló nem logikus elrendezésű, a gondolatok esetlegesen követik egymást. Az írásmű tagolatlan és áttekinthetetlen, túlnyomórészt izolált mondatok halmazából áll.

Szókincs, kifejezőmód

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő változatos szókincs jellemzi. Az előforduló kisebb lexikai pontatlanságok nem nehezítik a megértést.	A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. A vizsgázó törekszik a változatos szóhasználatra. A szóhasználat néhány helyen nem megfelelő, ez azonban alig nehezíti a megértést.	A szöveg szókincse egyszerű. Sok a szóismétlés. A szóhasználat többször nem megfelelő. A hibák néhány helyen nehezítik a megértést.	A szövegben felhasznált szókincs szegényes. A nem megfelelő szóhasználat több helyen jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a megértést.

Nyelvtan, helyesírás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó változatos nyelvtani struktúrákat használ, valamint mondat szerkesztése is változatos. A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba található benne.	A vizsgázó törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondat szerkesztésre. A szövegben több, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba és/vagy néhány, a szöveg megértését nehezítő hiba található.	A vizsgázó egyszerű nyelvtani struktúrákat használ és/vagy mondat szerkesztése nem kellően változatos. Rendszerszerű hibákat ejt. A szövegben sok hiba van, a hibák többször nehezítik a megértést.	A szöveget a szintnek nem megfelelő, túlságosan egyszerű nyelvtani struktúrák és igénytelen mondat szerkesztés jellemzi. A szövegben sok, a szöveg megértését jelentősen nehezítő és/vagy akadályozó hiba található.